

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

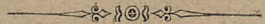
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JUEL-HANSENS REALSKOLE

❖❖ 1898 ❖❖

STORE KONGENSGADE 67.

København.

St. Calbergs Bogtrykkeri.

1898.

**Statens pædagogiske Studiesamling
København V.**

Til velvillig Overvejelse.

Fra Tid til anden dukker der Angreb frem paa vort Skolevæsen. De have været særlig stærkt fremme i den seneste Tid, og der er al Grund til at tage Hensyn til dem, fordi de have Ret i meget. Men idet de skære alle Skoler over een Kam, begaa de en Uretfærdighed, mod hvilken den enkelte har Ret til at værgе sig. Det er det, jeg agter at gøre i det følgende. Jeg overspringer saa med stor Ro for en Gangs Skyld de stadig tilbagevendende Beretninger om, hvad der er læst i Aarets Løb, om Lærernes Navne o. s. v., altsammen Ting, som absolut intet Billede giver af Skolens Arbejde, og som aldrig noget Menneske læser.

De Klager, der fremføres mod Skolerne, særlig Latin- og Realskolerne, samle sig i følgende:

Det er, siges der, nogle ganske umodne og udygtige Individuer, Skolerne sende ud i Livet, de unge Personer ere gennemgaaende slappe, uudviklede, energiløse, uden Evne eller i alt Fald uden Vilje til at lære. Trang til Udvikling, Higen efter at komme frem spores ikke hos dem; de ere magelige og døsigе overalt, hvor det ikke gælder Sport, og deres Fremtidsstræben rækker ikke videre end til Opnaaelsen af en lille bekvem, men nogenlunde fast Stilling. Og alle disse unge Fyre, der have spildt de 2, 3, 4, Aar, som ligge nærmest paa den anden Side Grænsen for lovbefalet Skolealder, for

at blive Præliminarister eller Studenter, de gaa tabt for Landbrug og Industri, de du ikke for disse Erhvervsgræne, fordi de ere saa uendelig upraktiske og ringe til at forstaa, og de vide ikke bedre end at løbe om Kap efter Smaastillinger under Telegraf-, Post-, og Jernbanetrafik. hvor Dygtighed lader sig erstatte af vanemæssig erhvervet Rutine.

Og al denne Bedrøvelighed faar Skolen Skyld for, Beskyldningen indeholder noget, som er sandt, og noget, som er usandt. Enhver ved dog, at Skolerne i tidligere Dage absolut ikke vare bedre end nu — tvertimod. Men alligevel er Gennemsnitsdygtigheden gaaet betydeligt tilbage. Dette maa altsaa — anden Mulighed gives ikke — have sine Grunde i Forhold, der ligger helt uden for Skolen, og for hvilke den ikke har noget Ansvar. Men de forandrede Forhold skabe et nyt Ansvar for Skolen; thi denne er kun berettiget, naar den løser sin Opgave: at forberede Eleverne, saaledes som de ere, ikke som de vare, til Samfundslivet, saaledes som dette er.

Nogle mene, at Evnen til at opdrage Børn kommer af sig selv med Forældreværdigheden. Det er maaske ikke saa ganske rigtigt. Der er ogsaa dem, der mene, at man bliver Skolemand, blot man har en Lærereksamen eller giver sig af med Undervisning. Det er absolut helt urigtigt. Der skal meget mere til. Man skal være født med Evnen, og saa maa denne udvikles omhyggeligt og stadigt. Hver Dag skal Skolemanden kritisere sin Gerning, hver Dag skal bringe ham en ny Erfaring, hver Dag skal han kunne lægge en Sten til den Bygning, hvis Opførelse er hans Livs Værk. Der er Livsgerninger, hvor Personligheden kun spiller en ganske underordnet Rolle, og der er andre, hvor alt saa at sige aihænger af den, fordi det er den, der skal virkes med, den, der skal præge Gerningen. Skolemandens Dont falder ind under den sidste Art. Han

skal vidne for sine Elever med sin Person. Han maa ikke stille noget Krav til dem, som han ikke selv opfylder dobbelt. Nedtrykt Sindsstemning, legemlige Smerter og andre Onder tilhøre hans private Liv og maa ikke sætte Spor i hans Skolegerning — den Gerning, i hvilken han skal stræbe at realisere Sandhedens og Retfærdighedens Ide, og han skal til enhver Tid, trods Snue og Tandværk og det, som værre er, være rede til at suggestionere dem, saa han vækker deres Lyst og Energi, og de sætte alt ind paa at klare de Spørgsmaal, som foreligge —

De triste Livsresultater, som er skizzerede foran, og for hvilke Skolen faar Skylden, maa ingenlunde alene tilskrives de Skoler, Verden kalder daarlige. De skyldes nok saa meget dem, der blandt ikke sagkyndige Folk have Ord for at høre til de bedste — dem, der med rutinemæssig Virtuositet proppe, fylde, ornamentere deres Elever. Sligt tager sig ud, saadan set udvendig fra. Ramser, udenad lærte Talemaader og andre golde Hukommelseskunster have langt flere Beundrere end de kønne, men ganske stilfærdige Udtryk for Elevens begyndende Aandsudvikling. Alle disse Bygninger, som saaledes opføres af de Herrer Ornamentører, blænde Øjet fordi der er saa meget Stuk paa Facaden. Men i Livet smuldrer Stukken hen, og saa gælder det de Værelser, som ere inden for.

Og naar et Menneske ikke har sine Kundskaber i Orden, saa vil Tankernes Uklarhed ikke aftage, men tiltage med Kundskabsmængden. Derfor anretter denne ornamenterende Undervisning saa mange Ulykker. For den proppende og fyldende Lærer ere Kundskaberne Maalet — han kommer ikke længere end til Facaden. For den Lærer, der virkelig er Skolemand, ere de Midlet. Maalet er Udvikling af Erkendelseslivet, Indøvelse i praktisk, Indvielse til praktisk og sædelig Livsgerning. Et gammelt Ord siger: Hjælp dig selv, saa hjælper Gud dig. / *T. K. B. 1883*

— Til denne Selvhjælp skal Skolen opdrætte ham. Det tager maaske den meste Tid, i alt Fald er det den alvorligste og vanskeligste Del af Arbejdet. Og her kan det ikke nægtes, at selv den mest energiske Skolemand i høj Grad hæmmes af den Mængde dødt og goldt Stof, der skal læres; thi det tager Tiden og splitter Kraften. Men han er — for saavidt — magtesløs og ansvarsfri — Lovene ville det saaledes. Livet skal vidne for den Skolemand, der i sin Gerning tager Sigte paa Livet. Men han opnaar aldrig at komme paa Mode.

Ude i Livet er en Dreng fra en Kommuneskole absolut stillet heldigere end en Præliminarist eller Student fra en Ornamenteringsskole. Thi han — Kommunefyren — er vel i Reglen proppet, men ingenlunde fyldt, hans Hjerne er en udyrket Ager, og den er i alt Fald bedre end en, der er udpint eller vanrøgtet.

Naar man vil fremkalde en Egenskab hos sine Elever, sker det ved atter og atter at lade dem foretage de Handlinger, der svare til Egenskaben. Det er Indøvelsen til Livet. Og vil man — hvad der maa være Hovedsagen — bringe dem frem til aandelig og praktisk Selvhjælp, saa langt deres Evner række, da maa man først af alt indøve dem i praktisk Tænkning, lægge Grunden til deres praktiske Dømmekraft. Den praktiske Tænkning har sin Teknik, lige saa vel som den videnskabelige. Denne Teknik maa Skolemanden forstaa fuldt ud, ellers kan han ikke indøve sine Elever i den.

Den abstrakte, doktrinpære Skolemand deducerer fra Videnskaben, og det gør hans Virksomhed gold. Den praktiske, livsertarne Skolemand inducerer fra Virkelighedsforhold. Det sætter Frugt og forsyner den Unge med en Række Impulser, der komme frem og faa Magt, naar der ude i Livet bliver Brug for dem.

For Øjeblikket er der i Danmark næppe ti Mennesker, som kunne skrive en god Skolebog. Men selv om vi fik de fortræffeligste Skolebøger over hele Linien, saa

gavnede det næppe stort; thi den gode Pædagog kan hjælpe sig med en daarlig Bog. Men den daarlige Pædagog forstaar ikke at bruge en god Bog.

Skoleundervisningen har sit Supplement i den rationelle Sløjdundervisning. Men den bør af adskillige Grunde, trods sin store Betydning, have sin Plads uden for Skolen.

Og nu Opdragelsen. Den har dog ogsaa sin Betydning. Hvorfor tager Kritiken da ikke fat paa den? Den kunde vel trænge lige saa godt til det som Undervisningen.

I Skolen skulle Hjem og Samfund mødes og derved Overgangen fra Livet i hint til Livet i dette skabes. Lad os se, hvorledes.

Saa snart Barnet begynder at forstaa, hvad de Ord ville sige: „Du skal!“ og „Du maa ikke“, begynder dets Opdragelse. Barnet maa lystre ganske uden Hensyn til, om det føler sig tiltalt af Ordren eller ikke.

Det er Lovens „Du skal“.

Nægter Barnet Lydighed, bliver denne fremtvungen, og Ulydigheden straffes. Saaledes maa det være, Barnet har ingen fornuftig Vilje, det fødes uden retslige eller moralske Begreber, uden at vide, hvad det „skal“, og hvad det „bør“.

Paa den Maade gaar der nogle Aar, hvor Barnet indøves i Lydighed og faar positiv Kundskab til Lovens Indhold. I Løbet af disse Aar begynder dets Skolegang.

Men lidt efter lidt vaagner det Erkendelsesliv, og med det vaagner Trangen til at faa at vide, hvorfor det skal gøre dette eller undlade hint. Trangen bliver stærkere, efterhaanden som Kravene vokse. Den Trang maa imødekommes, ellers bliver Barnet ikke opdraget, men kun disciplineret. Og Disciplin er Opdragelsens Vrægebillede, saa snart den overskrider sin egen snævre rationelle Grænse

Først ned det: „Du har løjet. Du ved, at det

maa du ikke, derfor skal du have Straf!“ Nu bør der siges: „Løgn er en Føjghed, naar du ved den vil søge at slippe for en Straf; den er et Bedrageri, naar du ved den prøver paa at opnaa et Gode, som ellers vilde blive dig nægtet; den er en Synd mod andre, fordi din Hensigt med den er at føre dem bag Lyset; den er en Synd mod dig selv, fordi den hindrer dig i at blive god, og uden at være god kan du ikke blive lykkelig. Og endelig er den en Dumhed, fordi den har til Følge, at man ikke mere tror dig paa dit Ord. Om du lyver 1 eller 2 eller 10 Gange, saa følger ingenlunde deraf, at du altid lyver. Men du har vakt Tvivl om din Sanddrubed. Og om du end forsikrede, du talte sandt, og om jeg end nok saa gerne vilde tro dig, saa maatte jeg dog sige eller i alt Fald tænke: mulig siger du sandt mulig usandt. Jeg kan ikke vide det; thi du har før forsikret mig, du talte Sandhed, skønt det var Usandhed. Og hvis en af dine Kammerater narrer dig og lyver for dig, kan du saa lide ham. kan du blive Venner med ham? Næppe! Du har jo ingen Tillid til ham. Og gaar det ham ilde, kan du vel nok have nogen Medlidenhed med ham, men saadan hjerteondt gør det dig ikke for ham, og du vil ikke være helt redbon til at hjælpe ham. Hans Løgn har dræbt eller i alt Fald afdæmpet den Agtelse og Sympathi, du ellers kunde have for ham. — Du ved, du har overtraadt Loven, saa ved du ogsaa, du fortjener Straf. Og du skal faa den“.

„Du er langt fra flittig og opmærksom nok. Det maa du rette. Du siger, at du altid læser paa dine Lektier. Det er intet, naar du ikke lærer dem. Du ved, hvad dette vil sige: du skal ikke blot huske dem, men ogsaa forstaa dem. Ellers er dit Arbejde Sjuskeri, og det kan nemt blive dig en Vane, som vil hæmme din Fremgang, naar du kommer ud i Livet. Et Arbejde bliver kun godt, naar man sætter al sin Ævne ind paa det. Vorherre selv kan ikke gøre en Person god, uden denne

selv har den gode Vilje. Hvorledes skulde saa jeg, trods al den Flid, jeg gør mig, kunne bringe dig frem, naar du ikke selv hjælper til. Du er Part i Sagen, husk det. Og husk tillige, at det er dine egne Interesser, det drejer sig om“.

Saaledes erfarer han efterhaanden, hvad man venter eller fordrer af ham, og hvorfor. Det er Skolemoralen, den højere Lov, der supplerer Lydighedslovene fra hans første Barneaar. Hans Udvikling og Selvfølelse skal lade Moralens „Du bør“ afløse Lovens „Du skal“.

Det tredje Stadium i hans moralske Udvikling er hans Samvittighed, hans Viden om godt og ondt, Ret og Uret, forbunden med Ansvarsfølelsen for Bevarelsen af sig selv som godt Menneske.

Man kan være begavet og ubegavet i moralsk lige saa vel som i intellektuel Henseende. Naturligvis kunne de begavede og de ubegavede ikke behandles ens. I Almindelighed kan siges, at medens man stræber at bringe Vækst i de førstessædelige Bevidsthed, henholder man sig hos de andre væsentlig til deres Forstand og siger: „Hvis du ikke handler saadan og saadan, kommer det til at gaa ud over dig selv“. Det er hans Selvinteresse, der her tages Sigte paa.

Barnets og det unge Menneskes moralske Udvikling rummer saaledes tre Stadier: 1. Den blinde Lydighed, hvor der væsentlig kun ses paa den ydre Handling, og hvor Overtrædelse drager Straf efter sig; „Du skal“. 2. Skolemoralen, der altsaa betegner Indbegrebet af de Fordringer, Skolen stiller til den enkelte. „Du skal og bør“. Her ses dels paa den ydre Handling, dels paa Motiver og Sindelag; samt 3. Samvittigheden, den personlige Moral, Indbegrebet af de Fordringer, Individet stiller til sig selv i Retning af Handling og Tankesæt. — „Jeg skal og bør“.

Samfundet rummer nøjagtig de samme tre Stadier: Lovens „Du skal“, Samfundsmoralens „Du bør“ og Samvittighedens „Jeg skal og bør“.

Individet vil altid i første Række indrette sin Færd og sine Handlinger efter sin Samvittighed, efter sine moralske Begreber, efter den sædelige Lov, han selv har dannet sig, eller som han har lært af andre. Men hvad den enkelte anser for sædeligt tilladt eller forbudt, beror paa hans egen, ganske private og personlige Overbevisning. Derfor maa der i ethvert ordnet Samfund nødvendig være en tydelig, for Samfundet kundgjort Lov, hvis Efterlevelse kan fremtvinges, og som alle maa rette sig efter, naar de ville undgaa Straf, thi kun herved værnes Samfundet mod Udslag af den enkelte vildfarende eller for selviske Moral.

Altsaa: En Stats Love herske over alle Statens Undersaatter. Til hver enkelt siger den „Du skal“. Nægtter nogen Lydighed, bliver han tvungen. Loven spørger ikke om personlige Forhold, ikke om Rang eller Stand, ikke om Bevæggrunde eller Samvittighed, den dømmer ene og alene efter de ydre Handlinger. Heraf følger, at den kun maa tage de Forhold ind under sig, i hvilke det samme kan fordres af alle. Men til „alle“ høre ogsaa de, der sædeligt og kulturelt set ere Lavkastemennesker; dette medfører Nødvendigheden af en skarp og snæver Begrænsning for dens Virkefelt, og den maa kun tage saadanne Handlinger eller Undladelser ind under sig, der ere absolut nødvendige Betingelser for Statens Bestaaen og for Samfundsliv. Loven kan sige: „Du skal betale Skat“! Men den kan ikke tilføje: „Du skal gøre det med en god Vilje“. Den kan sige: „Du skal være Soldat“, men ikke: „Duskal være en tapper Soldat“. Den kan sige: „Du maa ikke mishandle dine Børn“, men ikke: „Du skal være kærlig imod dem“. Thi god Vilje, Tapperhed og Kærlighed lade sig ikke fremtvinge.

Men det menneskelige Samliv omfatter langt flere Forhold end de rent elementære, der falde ind under Lands Lov og Ret. Ogsaa de maa have en Ordning. Samfundet er nødt og berettiget til at stille visse sæde-

lige Fordringer til Individet med Forventning om, at de blive opfyldte. Indbegrebet af disse Fordringer danne Samfundsmoralens Indhold.

Endelig har Samfundet sin Samvittighed. Alle kende den gennem dens Organ: Den offentlige Mening! Den har ikke Straffemyndighed som Loven, men alligevel er dens Magt langt større end dennes. Den holder sig ikke som Loven til den ydre Handling, den eftersporer Bevæggrundene og fælder sin Dom over Karakteren.

Den offentlige Mening har lige saa bestemmende en Magt over et Samfund, som Samvittigheden har det over en Person, og naar den har et helt Folk at støtte sig til, kan intet staa den imod. Og ligesom et Menneskes Samvittighed kan spalte sig i to eller flere Dele, der indbyrdes ere i Strid, saaledes kan den offentlige Mening ogsaa spalte sig i Lejre, der staa absolut fiendtlige imod hinanden, skønt de begge ville det rette.

Et Eksempel herpaa er Dreyfus-Affæren og Zolas Domfældelse.

Nogle fordømme Zola og kaldø ham Fædrelandets Fjende, fordi han angreb Hærens højeste Officerer og beskyldte dem for bevidst at have fældet en uretfærdig Dom over Dreyfus. Andre karakterisere ham som Sandhedsvidne, som den Mand, i hvis Hjærte Frankrigs ansvarsbevidste Samvittighed banker.

Tidligere formede den offentlige Mening sig saaledes: „Før 1870 levede vi vort nationale Stolthedsliv paa Grundlag af Traditionerne fra Napoleon Bonaparte. Vi vare „la grande nation“, ingens Ord gjaldt som vort i Europa. Saa kom Krigen med Tyskland. Den slog vore skønne Traditioner til Jorden. Men disse Traditioner vare vort Liv, vor Stolthed, Betingelsen for vor Tilværelse som „grande nation“. Dertor maa vi skabe os en ny Fortid, en ny „gloire“. Midlet, det eneste, det helt nødvendige hertil, er Hæren. Den bærer Frankrigs Fremtid paa sine Bajonetter. Derfor skal der værnes om den, derfor skal der vises den den højeste Ære“.

Saa kom Zola, og den offentlige Mening spaltede sig i to Lejre. Den ene Lejr siger:

„At holde Hæren i Ære vil sige ej blot fuldt ud at have Tillid til dens Tapperhed, men ogsaa til dens Hæderlighed, dens Ubestikkelighed. Den Tillid maa vi bevare og hævde, ikke blot overfor os selv, men ogsaa og især overfor Udlandet, at det ikke skal ringeagte os. Og hvad Vægt ligger der vel paa Dreyfus, naar Talen er om hele Frankrig! Har Krigsrettens Dom været uretfærdig, kan det beklages, men det maa nødvendigvis skjules og, om fornødent, benægtes. En Tilstaaelse her ville være et Misbrug af Sandheden. Thi det ligger i dens Natur, at den skal gavne, ikke skade. — Derfor er Zola Fædrelandets Fjende“.

Den anden Lejr siger: „Et Menneske tager Skade paa sin Sjæl, naar han til egen Fordel skjuler Sandheden og ikke øver Retfærdighed. Ganske det samme gælder om et Folk. Løgn og Urettærdighed demoralisere det. Folkets sædelige Udvikling hæmmes ved Skjulthed og Hemmelighedskræmmeri, den fremmes ved Aabenhed og Ofentlighed fra Tillidsmændenes, de styrendes og Domernes Side. I vore Dage bliver man ikke „grand nation“ ved Bajonnetternes Hjælp alene. Man maa først af alt være et første Rangs Kulturfolk. Hos et saadant er det ikke Hæren, men Ret og Sandhed, hvem der skyldes den højeste Ære. Zola har søgt Sandheden, og han har vidnet for den, ikke med Ord, thi det er intet, men med sin Gerning, sin Person, sit Liv. Ved dette Vidnedsbyrd har han højnet sit Folks Samfundsmoral, givet Impuls til Udviklingen af de enkeltes Samvittighed, og Frankrig er bleven mere gavnet, end om dets Armée havde vundet ti store Feltslag“.

Hvorledes Lov, Samfundsmoral og Samfundssamvittighed skulle forme sig, beror væsentlig paa Impulserne. Men saaledes forholder det sig ogsaa med Barnets sædelige Udvikling.

Fællesbestemmelser
for
København og Frederiksbergs Dreng-Realskoler.

1. Efter en Overgangstid paa nogle Aar, i hvilke den enkelte Skole, begyndende fra neden, efterhaanden bringer Skolebetalingen ind under de vedtagne fælles Regler, ville Skolepengene for de enkelte Klasser være at beregne med følgende Beløb.

I 1ste Underklasse	5 Kr.
„ 2den „	6 „
„ 3dje „	7 „
„ 4de „	8 „
„ 5te „	} 9 „
„ 1ste Realklasse	
„ 2den „	} 10 „
„ 3dje „	
„ 4de „	

2. Fremdeles betales et aarligt Bidrag til Materiellets Vedligeholdelse og til Brændselsudgifterne med 4 Kr.; ingen Elev fritages for denne Afgift.

3. Naar Brødre samtidig besøge en Skole, ydes kun fuld Skolebetaling for den ældste; den 2den og 3dje Broder nyde hver en Lempelse af 1 Kr. om Maaneden; for den 4de Broder betales intet.

4. Naar nye Elever optages i Skolen, ydes ved Indmeldelsen 4 Kr for hver i Indskrivningspenge; dog betales intet for Elever, der optages i nederste Klasse.

5. For Elever, der optages lige efter Sommerferien, betales i August kun for en halv Maaned.

6. Saafremt en Elev paa Grund af Sygdom forsømmer Skolen i længere Tid, betales Skolepenge for den Maaned, i hvilken Sygdommen er begyndt, og for den næste; samme Bestemmelse kommer til Anvendelse,

hvis han paa Grund af smitsom Sygdom i Hjemmet maa holdes borte fra Skolen.

7. Midlertidige Udmeldelser i Anledning af Bortrejse, forlængede Ferier el. lign. modtages ikke.

8. Udmeldelse af Elever maa ske med mindst en fuld Maanedes Varsel.

9. Elever, der indstilles til almindelig Forberedelseseksamen, yde i Eksamensafgift 20 Kr. og betale Skolepenge ogsaa for den Maaned, i hvilken Eksamen slttes.

10. Skolepengene betaales maanedsviis forud. Efter almindelig Vedtægt inden d. 10. i hver Maaned. Saa fremt en Elev paa Grund af Uefterrettelighed med Skolebetalingen bortvises af Skolen, vil han ikke blive optagen i nogen af vore Skoler. —

Ovenstaaende nye Priser, der ere betydelig lavere end de tidligere, ere tidligere indførte i Fjor i Skolens 6 nederste Klasser. I Aar blive de yderligere indførte i 7 Kl. saaledes at de Elever, der ved det nye Skoleaars Begyndelse ere i eller senere optages i dem, faa deres Skolepenge hele Skolen igennem beregnede efter de lavere Takster. For de 2 øverste Klasser gælder endnu den gamle Betaling.

Skolen optager Elever af begge Køn, Piger dog kun for saa vidt de have Brødre i Skolen.

Skolebøgerne i næste Skoleaar.

1ste Klasse.

K. A. Schneekloth: Billed ABC og Læsebog. Senere Schneekloths Danske Læsebog med Billeder.

2den Klasse.

K. A. Schneekloth: Dansk Læsebog med Billeder. Nehms Regnebog I.

3dje Klasse.

Juel-Hansens Robinson. Digte og Vers til Udenadlæren af A. Langsted. Balslevs Bibelhistorie. Salmebog. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Dahlbergs Geografi Nr. 3. Et Atlas. Sahlertz's Naturhistorie. Listovs eng. Ledetraad I. Nehms Regnebog I. Saane: Tostemmige Fædrelandssange (Syngeplan II).

4de Klasse.

Juel-Hansens Robinson. Balslevs Bibelhistorie. Luthers Katekismus, Salmebog. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Dahlbergs Geografi Nr. 3. Et Atlas. Sahlertz's Naturhistorie. Listovs eng. Ledetraad I. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere. Sands tyske Formlære. Nehms Regnebog I og II. Sanne: Tostemmige Fædrelandssange (Syngeplan II).

5te Klasse.

Juel-Hansen: „Livet i Verden“. Balslevs Bibelhistorie. Luthers Katekismus. Salmebog. Haases Ledetraad i Verdenshistorie. Listovs eng. Ledetraad II. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere. Sands tyske Formlære. Sands tyske Stiløvelser. Sahlertz's Naturhistorie. Nehms Regnebog II og III. Dahlbergs Geografi Nr. 2. Et Atlas. Sanne: Tostemmige Fædrelandssange (Syngeplan II).

6te Klasse.

Juel-Hansen: „Livet i Verden“. Balslevs Bibelhistorie Balslevs Katekismus. Salmebog. Haases Ledetraad i Verdenshistorien. Listovs eng. Læsestykker II (med Gloss). Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. Sands tyske Formlære. Sands tyske Stiløvelser. Jungs franske Elementarbog, 4de Udgave, Lützens Zoologi Nr. 2. Poulsens Botanik. Nehms Regnebog III og IV. Dahlbergs Geografi Nr. 2. Foldbergs Aritmetik. Sanne: Tostemmige Fædrelandssange (Syngeplan II).

7de Klasse.

Juel-Hansen: Livet i Verden. Mørk Hansens lille Kirkehistorie. Blochs Lærebog i Historie I. Listovs eng. Læsestykker II (med Gloss.). Kortfattet eng. Grammatik af Jacob Løkke ved Aug. Western. Kapers tyske Læsebog for Melleml. Kapers tyske Sproglære. Sands tyske Stiløvelser. Jungs franske Elementarbog 4. Udgave. Lützens Zoologi Nr. 2. Poulsens Botanik. Bockenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Dahlbergs Geografi Nr. 1. Jul Petersens Geometri. Foldbergs Aritmetik Ellingers Fysik. Sanne: Tostemmige Fædrelandssange (Syngeplan II).

I. Realklasse.

Winkel Horn og Borchsenius' Hovedværker i den danske Literatur. Mørk Hansens lille Kirkehistorie. Blochs Lærebog i Historien, Listovs eng. Læsestykker II (med Gloss.). Hansen og Magnussen: Opgaver til eng. Versioner. Samme: Eng. Læsebog for ældre Begyndere. Boysens: Eng. Digte. Et eng. Leksikon. J. Løkke: Kortfattet eng. Grammatik ved Aug. Western. Kapers tyske Læsebog for Melleml. Kapers tyske Sproglære. Jungs franske Elementarbog. Jung: Fransk Læsebog for Melleml. Jungs franske Grammatik. Erckmann-

Chatrian: Historie d'un Conscrit de 1813 (Tysk Skole-
udgave). Lützens Zoologi Nr. 2, Poulsens Botanik.
Dahlbergs Geografi Nr. 1. Foldbergs Aritmetik og Al-
gebra. Jul. Petersens Geometri. Ellingers Fysik. Bock-
enheusers Regnebog for Mellemlasserne.

II Realklasse.

Som I. Realklasse, samt Hansens og Magnussens
eng. Læsebog for ældre Begynderø I.
